

ပုဂံခေတ်ဦးမြန်မာကျောက်စာများမှ ပျူဆန်သော ရေးဟန်များ

စာတမ်းအကျဉ်း

ဤစာတမ်းသည် ပျူနှင့်မြန်မာတို့၏ ဆက်နွယ်မှုကို တစ်စိတ်တစ်ဒေသ ဖော်ထုတ်ပြထားသော စာတမ်းဖြစ်သည်။ ပျူတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံဖြစ်လာမည့် နယ်ပယ်အပိုင်းအခြားတွင် မြန်မာလူမျိုးတို့ မရောက်ရှိလာမီကပင် မြို့ပြနိုင်ငံများ တည်ထောင်ကာ အခြေချနေထိုင်ခဲ့ကြသူများ ဖြစ်သည်။ ကိုယ်ပိုင်စာပေရှိပြီး ယဉ်ကျေးမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားခဲ့ကြသည်။ မြန်မာတို့ကဲ့သို့ပင် တိဗက်မြန်မာဘာသာမျိုးရိုးဝင် ဖြစ်သည်။ ပျူဘာသာနှင့် ရှေးဟောင်း မြန်မာဘာသာတို့သည် အသံနေအသံထား၊ စာလုံးပေါင်းဟန်၊ စကားအသုံးအနှုန်း၊ ဝါကျအထားအသိုတို့၌ နီးစပ်တူညီမှုများစွာ ရှိနေသည်။ ဤသဘောလက္ခဏာများကို ပုဂံခေတ်ဦးမြန်မာကျောက်စာအချို့မှ အထောက်အထားပြု၍ လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။

သော့ချက်ဝေါဟာရများ - ပျူ၊ မြန်မာ၊ ပုဂံ၊ ကျောက်စာ၊ အသံနေအသံထား၊ စာလုံးပေါင်းဟန်၊ စကားအသုံးအနှုန်း၊ ဝါကျအထားအသို။

နိဒါန်း

သမုဒ္ဒရာဇ်မင်းက အေဒီ ၁၀၇ ခုနှစ်တွင် ပုဂံယုန်လွတ်ကျွန်းအရပ်၌ ပျူရွာကြီး ၁၉ ရွာကို စုစည်းပြီး ပုဂံမြို့တော်ကို တည်ထောင်သည့်အချိန်မှစ၍ အနော်ရထာမင်းနန်းတက်ခဲ့သော အေဒီ ၁၀၄၄ အထိ နှစ်ပေါင်း ၉၀၀ ကျော်ခန့် ပျူလူမျိုးနှင့် မြန်မာလူမျိုးတို့ ရောနှောနေထိုင်ခဲ့ကြသည်ဟု ပညာရှင်တို့ သုံးသပ်ထားပါသည်။^၁

ထို့ကြောင့် ပျူလည်း မြန်မာ၊ မြန်မာလည်း ပျူဟု ဆိုရလောက်အောင် တစ်သားတည်းဖြစ်လျက် မြန်မာစာပေအရေးအသားပေါ်ထွန်းလာမှုအတွက် ပျူစာပေ အရေးအသားက ကြီးစွာသော အထောက်အပံ့ပြုနိုင်ခဲ့မည်ဟု ယူဆရသည်။ ဤယူဆချက်ကို ပုဂံခေတ်ဦး မြန်မာ ကျောက်စာများနှင့် ပျူကျောက်စာများက သက်သေခံလျက် ရှိသည်။ ပျူဆန်သော ရေးဟန်များကို မြန်မာကျောက်စာများတွင် တွေ့ရသည့်အပြင် ပျူနှင့်မြန်မာ နီးစပ်တူညီမှု ရှိသော စကားအသုံး အနှုန်းအချို့ကိုလည်း ပျူကျောက်စာ၊ မြန်မာကျောက်စာများတွင် တွေ့နေရခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

လေ့လာမှုနယပယ်

အလေ့လာခံကျောက်စာများကို ရွေးချယ်ရာတွင် ရာဇကုမာရ်ကျောက်စာနှင့် ရာဇကုမာရ် ကျောက်စာမတိုင်မီ ရေးထိုးထားသော ကျောက်စာများဟု သုတေသီတို့ သတ်မှတ်ထားသော မြန်မာကျောက်စာများကို ရွေးချယ်လေ့လာထားပါသည်။ ထိုသို့ ရှေးအကျဆုံးမြန်မာကျောက်စာ

^၁ သာမြတ်၊ ဦး၊ သီရိပျံချို၊ ခုနှစ်မပါ၊ ၈။

များကို ရွေးချယ်လေ့လာခြင်းဖြင့် ပျူနှင့်ဆက်နွယ်မှု ပိုမိုတွေ့ရှိရမည်ဟု ယူဆပါသည်။ ရာဇကုမာရကျောက်စာထက် ပို၍စောသည်ဟု ပညာရှင်တို့ သတ်မှတ်ထားသော ကျောက်စာ ၁၄ ချပ် ရှိပါသည်။

- (၁) ပေါ်တော်မူဘုရားကျောက်စာ (ခန့်မှန်းသက္ကရာဇ် - ၄၀၀ ကျော်)
- (၂) လက်သည်းရှည်ဘုရားကျောက်စာ (သက္ကရာဇ် - ၄၂၀၊ အေဒီ - ၁၀၃၆)
- (၃) တုရင်တောင်ဘုရား(ငရောက်သင်)ကျောက်စာ (သက္ကရာဇ် - ၄၂၂၊ အေဒီ - ၁၀၆၀)
- (၄) မနုဟာကျောက်စာ (သက္ကရာဇ် - ၄၂၉၊ အေဒီ - ၁၀၆၇)
- (၅) ဂဝံကျောက်စာ (သက္ကရာဇ် - ၄၃၀၊ အေဒီ - ၁၀၆၈)
- (၆) တောင်ခစည်သဘင်ကျောက်စာ (သက္ကရာဇ် - ၄၄၃၊ အေဒီ - ၁၀၈၁)
- (၇) စောလူးမင်းကျောက်စာ (သက္ကရာဇ် - ၄၄၄၊ အေဒီ - ၁၀၈၂)
- (၈) ကျောက်ဘုရားကျောက်စာ (သက္ကရာဇ် - ၄၄၈၊ အေဒီ - ၁၀၈၆ နှင့် သက္ကရာဇ် - ၄၆၇၊ အေဒီ - ၁၁၀၅)
- (၉) ထီးလှိုင်ရှင်ဘုရားကျောက်စာ (သက္ကရာဇ် - ၄၄၉၊ အေဒီ - ၁၀၈၇)
- (၁၀) ပုဂံမျှော်ကျောက်စာ (သက္ကရာဇ် - ၄၆၄၊ အေဒီ - ၁၁၀၂)
- (၁၁) ရန်အောင်မြင်ဘုရားကျောက်စာ (သက္ကရာဇ် - ၄၆၈၊ အေဒီ - ၁၁၀၂)
- (၁၂) ပရိမ္မထီးလှိုင်ရှင်ကျောက်စာ(ပရိမ္မချောင်းဦး) (သက္ကရာဇ် - ၄၆၉၊ အေဒီ - ၁၁၀၇)
- (၁၃) လှည်းထောက်ဘုရားကျောက်စာ (သက္ကရာဇ် - ၄၇၃၊ အေဒီ - ၁၁၁၁)
- (၁၄) နဘဲတောဘုရားကျောက်စာ (သက္ကရာဇ် - ၄၇၄၊ အေဒီ - ၁၁၁၂)

ထိုကျောက်စာများအနက် အက္ခရာပုံ၊ ရေးထုံး၊ စကားအသုံးအနှုန်း စသည့်တို့ကို ထောက်ချင့်၍ မူလထိုးဖြစ်မည်ဟု ပညာရှင်တို့ ယူဆထားသော ကျောက်စာများကို ဦးစား ပေး၍ လေ့လာပါမည်။ အလေ့လာခံကျောက်စာများမှာ

- (က) ပေါ်တော်မူဘုရားကျောက်စာ (ယခု သက်စိုးတောင်ကျောက်စာရုံရှိ အမှတ်- ၁)
- (ခ) တောင်ခစည်သဘင်ကျောက်စာ (ယခု ပုဂံပြတိုက်)
- (ဂ) နဘဲတောကျောက်စာ (ယခု ပုဂံပြတိုက်)
- (ဃ) မနုဟာကျောက်စာ (နန်းတွင်း - ၉)
- (င) ရာဇကုမာရ်ကျောက်စာ (ယခု မြစေတီရင်ပြင်)

တို့ ဖြစ်ပါသည်။

၁။ ပျူဘာသာစကား၏ သဘောလက္ခဏာများ

ပျူဘာသာစကား၏ မျိုးရိုးနှင့်ပတ်သက်၍ ပါမောက္ခဂျီအိတ်ချ်လုစ်^၁က

“ဘာသာစကားအနေနှင့် တိဗက်မြန်မာအနွယ် (Tibeto - Burman) စကားဖြစ်ကြောင်း ရဲရဲပြောနိုင်၍ မြန်မာနှင့်အမျိုးနီးစပ်ဟန်ရှိသည်။”^၂

ဟု မိန့်ဆိုထား၍ တိဗက်မြန်မာအနွယ်ဝင် မြန်မာဘာသာစကားနှင့် မျိုးရိုးတူဘာသာစကားဖြစ်ကြောင်း သိနိုင်သည်။ မျိုးရိုးချင်းတူသောကြောင့် ပျူနှင့်ရှေးဟောင်းမြန်မာစကားတို့သည် အသံနေအသံထား၊ စာလုံး ပေါင်းဟန်၊ စကားအသုံးနှုန်း၊ ဝါကျအထားအသို အစရှိသည်တို့၌ များစွာနီးစပ်မှု ရှိပါသည်။

ပျူအက္ခရာသည် အိန္ဒိယပြည်တောင်ပိုင်းသုံး ဗြဟ္မီအက္ခရာများမှ ဆင်းသက်ပေါက်ဖွားလာသော အက္ခရာဖြစ်ဖွယ်ရှိသည်ဟု ဆရာကြီးဦးချမ်းမြက မိန့်ဆိုခဲ့ပါသည်။ အိန္ဒိယတောင်ပိုင်းရှိ ကဒမ္မအက္ခရာ၊ ပလ္လဝအက္ခရာများနှင့်လည်း ဆင်ဆင်တူပါသည်။ ပျူဘာသာအက္ခရာအသံများသည် သံပြင်းသံများပါသည်။ ပျူဘာသာတင် ဒီဃ(သံရှည်)သရများအသုံးနည်းပါသည်။ အထူးသဖြင့် အာသရနှင့် အီ (ဤ)သရသံများ သုံးလေ့မရှိပါ။ ဤအချက်နှင့်ပတ်သက်၍ ဆရာကြီးဦးသာမြတ်၏ မြစေတီပျူကျောက်စာ မြန်မာဘာသာပြန်စာအုပ်၏နိဒါန်းတွင်

“အကာရန်ကဲ့သို့ ဤ(အီ)ကာရန် စာလုံးများလုံးဝမပါသည် မှာလည်း အံ့ဖွယ်ကောင်းလှ၏”^၃

ဟု ဖော်ပြမိန့်ဆိုထားပါသည်။

အသံအလေးအပေါ့ အနိမ့်အမြင့်အလွန်များသော ဘာသာစကားဟု ယူဆနိုင်သော လက္ခဏာများလည်း တွေ့ရသည်။ အက္ခရာများတွင် နိဂ္ဂဟိတ်၊ ဗိန္ဒူ၊ ဝစ္စပေါက်များအသုံးပြုမှု များပြီး (-၊ -း၊ -း၊ -း၊ -၊ -၊ -း၊ -း)ဟူ၍ ရှစ်မျိုးခန့် တွေ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်က ပျူသည် အဆုံးသတ်ဗျည်းမရှိသော၊ အသံအလေးအပေါ့၊ အနိမ့် အမြင့် (၈)မျိုးခန့်ရှိသော တိဗက်မြန်မာဘာသာစကားမျိုးရိုးတွင် ပါဝင်သော မြန်မာနှင့် နီးစပ်သော ဘာသာစကားဟု မိန့်ဆိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။^၄ ထိုမိန့်ဆိုချက်အရ ပျူဘာသာစကားတွင် တက်ကျသံ လက္ခဏာအပြင် အဆုံးသတ်ဗျည်းမဲ့သော လက္ခဏာလည်း ရှိကြောင်း သိရသည်။

^၁ G. H Luce
^၂ Luce, 1975, 248.
^၃ သာမြတ်၊ ၁၉၅၈၊ ၆။
^၄ ဖေမောင်တင်၊ ၁၉၅၈၊ ၃၅။

ထို့အပြင် ပျူစာအရေးအသားတွင် စာလုံးဆင့်အသုံးများပြီး ဟထိုးကို အက္ခရာ၏ အောက်မှ ထိုးလေ့ရှိသည့်အပြင် အက္ခရာ၏အထက်မှ တင်လေ့ရှိသည်ကိုလည်း ထူးထူး ခြားခြား တွေ့ရသည်။ ဤသဘောလက္ခဏာများအနက် အချို့ကို ပုဂံခေတ်ဦးမြန်မာ ကျောက်စာများတွင် တွေ့ရပါသည်။

၂။ အသံနေအသံထား

ပျူဘာသာနှင့်မြန်မာဘာသာတို့၏ အသံအနေအထားတူညီနီးစပ်မှုအချို့ကို လေ့လာဖော်ထုတ် ပြရာ၌

- (၁) ဗျည်းနှင့်ပတ်သက်သော အသံအနေအထားတူညီနီးစပ်မှု
- (၂) သရနှင့်ပတ်သက်သော အသံအနေအထားတူညီနီးစပ်မှု
- (၃) တက်ကျသံပြသကော်တနှင့်ပတ်သက်သော တူညီနီးစပ်မှု

ဟူ၍ ခွဲခြားလေ့လာပါမည်။

၂။ ၁။ ဗျည်းနှင့်ပတ်သက်သော အသံအနေအထားတူညီနီးစပ်မှု

ဗျည်းနှင့်ပတ်သက်၍ ပျူနှင့်ရှေးဟောင်းမြန်မာဘာသာ၏တူညီနီးစပ်မှုကို ဖော်ထုတ် လေ့လာ ကြည့်လျှင် သံပြင်း(ဃောသ)ဗျည်း အသုံးပြုမှုတွင် အတန်အသင့်တူညီမှုရှိသည်ကို တွေ့ရပါ သည်။ ပျူဘာသာတွင် သံပြင်း (ဃောသ)ဗျည်းအသုံးများပါသည်။ ရာဇကုမာရ်ပျူကျောက်စာ တွင်

‘တထာကတ’ ကို ‘ဒထဂဒ’
 ‘အရိမဒ္ဒနပူရ်’ ကို ‘ရိမဓနဗူ’

ဟု အသုံးပြုထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ပုဂံခေတ်ဦး မြန်မာကျောက်စာအချို့တင်လည်း သံညင်း(အဃောသ)ဗျည်း သုံးရမည့်နေရာအချို့တွင် သံပြင်း (ဃောသ)ဗျည်းများ အသုံးပြု ထားသည်။

သာဓကအားဖြင့်

ပေါ်တော်မူဘုရားကျောက်စာတွင်
 “ငာပိန်ဂါလာ ငာကစအံသော အခြွိမယ်သော သတ်ဒွာ တစ်ဂါ ဣတ်စိဇ”

(ကရ ၁၆-၁၇)

ဟု ‘သတ္တဝါ’ ကို ‘သတ်ဒွာ’၊ ‘တစ်ကာ’ ကို ‘တစ်ဂါ’ဟု ရေးထိုးထားသည်။

အလားတူ ရာဇကုမာရ်ကျောက်စာတွင်
 “လောန်လိယံ ဗြီရကာ” (ကရ ၂-၃)
 “မင်မူ ဗြီရဗ္ဗာ ဒေအံ” (ကရ ၁၃-၁၄)
 “မင်ဂြ ဣညောဩကံမိရကာ” (ကရ ၁၅-၁၆)
 “ငသာ လည်ဂေါင်၊ င မြိယံ လည်ဂေါင်
 ငအဆယံ လည်ဂေါင်၊ သူတစ်ထူ လည်ဂေါင်”

ဟူ၍ အသံပြင်းဗျည်းများ အသုံးပြုထားပါသည်။
 တောင်ခစည်သဘင်ကျောက်စာ ကရ - ၃ တွင်လည်း
 ‘ကုမ္ဘလေက္ခဏာ’ ကို ‘ဂမဘလက္ခနာ’
 ‘စည်သဘင်’ ကို ‘ဇေသဘင်’

ဟု ရေးထိုးထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် သံပြင်းဗျည်းသံအသုံးများသည့် လက္ခဏာ၌ ပျူနှင့်အနည်းငယ်တူညီနီးစပ်သည်ဟု ဆိုရပါမည်။

၂၊ ၂။ သရသံနှင့်ပတ်သက်သော အသံအနေအထားတူညီနီးစပ်မှု

ပျူဘာသာစကားတွင် သံရှည် (ဒီဃ)သရအသုံးပြုမှုနည်းသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ အထူးသဖြင့် ‘အာ’သရနှင့် ‘အီ’သရအသုံးပြုမှုနည်းပါသည်။ ရာဇကုမာရ်ပျူကျောက်စာတွင်

‘ရာဇကုမာရ်’ ကို ‘ရဇဂုမ’
 ‘တြိလောကဝဋ်သကာဒေဝီ’ ကို ‘တြိဠောဂဝဒသဂဒေဝီ’
 ‘မယား’ ကို ‘မယး’
 ‘သား’ ကို ‘သး’

စသည်ဖြင့် သံရှည်သရများမပါဘဲ ရေးထိုးထားသည်။

ပုဂံခေတ်ဦး မြန်မာကျောက်စာအချို့တွင်လည်း သံရှည်သရ ‘အာ’သရအစား သံတိုသရ ‘အ’ သရ အသုံးပြုရေးထိုးထားခြင်းမျိုးကို အတန်အသင့်တွေ့ရသည်။

တောင်ခစည်သဘင်ကျောက်စာတွင်
 ‘လုစား’ ကို ‘လုစ’ (ကရ - ၁၁)
 ‘နိဒါန်းစာ’ ကို ‘နိဒါန်ဇ’ (ကရ - ၂)

‘-’ အစား ‘ဟ်’ ကိုလည်းကောင်း ရံဖန်ရံခါ အသုံးပြုလေ့ရှိပါသည်။ အမြင့်သက်သ
ပြသကော်တအဖြစ် ပျူကဲ့သို့ပင် ‘-’ အသုံးပြုမှု အနည်းငယ်ရှိသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။
ထို့ကြောင့်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ ရှေးဟောင်းသုတေသနဌာနအထူးအရာရှိ သီရိပျံချီဦးမြက

“မြန်မာတို့ စာရေးသောအခါ အောက်မြင့်ရှေ့ဆီး မသုံးမီနှစ်အတော်ကြာကပင်
ပျူတို့သုံးလေ့သုံးထရှိကြ၏။ ဥပမာဆိုသော် ‘မယား’ ကို မြန်မာတို့က
‘မယာ’ဟု အောက်မြင့်ရှေ့ဆီးမပါဘဲ ရေးကြ၏။ ‘မျာ’ လို့လည်း ရေးတတ်၏။
‘သား’ ကို မြန်မာက အောက်မြင့်ရှေ့ဆီးမပါဘဲ ‘သာ’ဟု ရေး၏။ ပျူမှာ
ရေးချမပါဘဲ အောက်မြင့်ရှေ့ဆီးနှင့် ‘သး’ ဟု ရေး၏”

ဟု ဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

မျက်မှောက်ခေတ်မြန်မာဘာသာစကားတွင် အနိမ့်သက်သံအတွက် အောက်မြစ် (-)
သုံးသောလည်း ပုဂံခေတ်ဦးတွင် (-)အစား ‘အ-မြစ်’၊ ‘အ်’ကို အသုံးပြုပါသည်။ အ-မြစ်ကို
သံတိုပြလိုသော် အသတ်နှင့်တွဲဖက်၍ အသတ်အောက်၌ အသုံးပြုပြီး ‘အ်’ကို သံတိုသရများနှင့်
တွဲဖက်၍ သရနောက်၌ ထားကာ အသုံးပြုပါသည်။

သာကေအားဖြင့် ပေါ်တော်မူဘုရားကျောက်စာတွင်

“နိဗ္ဗိယိက်” (ကရ - ၆)

“ခြင်သိဗ္ဗိ” (ကရ - ၉)

ဟု အသတ်အောက်၌ လည်းကောင်း၊

“သုံရအ် န္ဍုအ်” (ကရ - ၁)

“အမိအ် အဖအ်” (ကရ - ၁၄)

ဟု သံတိုသရနောက်၌လည်းကောင်း အသုံးပြုပါသည်။

အလားတူ နဘဲတော်ဘုရားကျောက်စာတွင်

“အိုဝ်ပုဗ္ဗိ” (ကရ - ၁၂၊ ၁၃၊ ၁၆)

“အိုဗ္ဗိ” (ကရ - ၄၆)

ဟု အသတ်အောက်၌ လည်းကောင်း၊

“ဂူပုအ်” (ကရ - ၇၊ ၈၊ ၉)

“သဃံာရမ် ၄ ခုအ်” (ကရ - ၉)

^၁ မြ၊ ဦး၊ ၁၉၆၁၊ ၄၃။

ဟု သံတိုသရနောက်၌လည်းကောင်း အသုံးပြုထားပါသည်။ အသတ်များ၏အောက်၌ ‘အံ’ကို သုံးခြင်းသည် အနိမ့်သံပြသကော်တ - အစားအသုံးပြုခြင်းဖြစ်၍ ပျူနှင့်နီးစပ်မှုရှိသည်ဟု ဆိုနိုင် သည်။

မျက်မှောက်ခေတ် မြန်မာဘာသာစကားတွင် အသုံးပြုနေသော ‘-’ အသုံးသည် ပျူနှင့် ဆင်တူနီးစပ်မှုရှိ၍ ပျူတို့ထံက နည်းယူခဲ့ခြင်းလောဟု တွေးဆစရာ ရှိပါသည်။ သို့သော် ပျူတို့နှင့် ရောနှောနေထိုင်ခဲ့သည်ဟု မှတ်ယူရသော ပုဂံခေတ်ဦးကာလတွင်ပင် ပျူတို့ သုံးသကဲ့သို့ အောက်မြစ် (-)မသုံးဘဲ အ-မြစ်၊ အံ သုံးနေခြင်း၊ အသတ်သုံးလေ့ မရှိသော ပျူစာအရေးအသားတွင် မရှိသည့် အသတ်အောက်၌ အမြစ်သုံးနိုင်နေခြင်းကို ထောက်ချင့်လျှင် ပျူတို့ထံမှ နည်းယူခြင်းမဟုတ်ဘဲ ရှေးမြန်မာတို့၏ တီထွင်ကြံဆမှုသာ ဖြစ်ပေမည်။ ဆရာကြီးဒေါက်တာအောင်မြင့်ဦး၏မိန့်ဆိုချက်များတွင်လည်း

“ပုဂံခေတ် အ-မြစ်သည် နောင်အခါအောက်မြစ် အစက်သင်္ကေတအဖြစ် ပြောင်း လဲအသုံးပြုလာမည့် အနိမ့်သက်သံသင်္ကေတ အသုံးပြုမှုစနစ်ကို ကောင်းစွာ မျိုးစေ့ချပေးနိုင်ခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ အ- မြစ်သည် အမြင် အားဖြင့် သင်္ကေတသဘောထက် အက္ခရာသဘောဆောင်နေခြင်း၊ ထပ်ကာ ထပ်ကာ ရေးသားရသည့်အခါ ခက်ခဲကြာမြင့်ခြင်းတို့ကြောင့် နောင်အခါ အသုံးပြုရ လွယ်ကူပြီး သင်္ကေတသဘောသက်ဝင်သည့် အောက်မြစ်အစက် သင်္ကေတကို ပြောင်းလဲအသုံးပြုခဲ့ခြင်းဖြစ်နိုင်သည်”^၁

ဟု လည်းကောင်း၊

“တက်ကျသံသင်္ကေတအတွက် အသတ်၏အောက်တွင် ‘အ-မြစ်’ ကို အသုံးပြုခြင်းသည် မြန်မာတို့၏ ကိုယ်ပိုင်တီထွင် ဉာဏ်ဖြင့် ဖန်တီးထားသည့် မြန်မာမှုစစ်စစ်ဖြစ်သည် ဟု ဆိုသင့်ပါသည်”^၂

ဟု လည်းကောင်း တွေ့ရသည်။

အမြင့်သက်သံပြသကော်တအဖြစ် -: နှင့် -ဟ်ကို တစ်ခါတရံအသုံးပြုလေ့ရှိကြောင်း ရာဇကုမာရ် ကျောက်စာ ကရ (၁၄-၁၅) တွင်

“ရာဇကုးမာရ်”

ဟုရေးထိုးထားခြင်း၊ ကရ - ၂၆ တွင်

“ထိုဝံသွင်တိုအံ အမှောက်တေဟ်”

^၁ မြန်မာသုတေသနဂျာနယ်၊ ၁၉၉၃၊ ၁၈၆။
^၂ အောင်မြင့်ဦး၊ ဒေါက်တာ၊ ၂၀၁၀၊ ၃၁။

ဟု ရေးထိုးထားခြင်းများကို ထောက်၍ သိနိုင်သည်။ အမြင့်သက်သံပြ သင်္ကေတ (-) အသုံးပြုပုံ သည် ပျူနှင့်မြန်မာများစွာ တူညီနေသည်ဟု ဆိုရပါမည်။

ရာဇကုမာရ်ကျောက်စာ မြန်မာများနှာတွင် အမြင့်သက်သံပြသင်္ကေတအဖြစ် (-)ကို တစ်ကြိမ်သာသုံးထားသော်လည်း ၎င်းနှင့်ခေတ်ပြိုင်ဖြစ်သော လောကထိပ်ပန်ဂူဘုရားမင်္ဂလာတွင် များစွာအသုံးပြုထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ အလောင်းစည်သူမင်း (အေဒီ ၁၁၁၃-၁၁၅၅) လက်ထက်ရေးထိုးခဲ့သည်ဟု သုတေသီတို့ ခန့်မှန်းထားသော လောကထိပ်ပန်မင်္ဂလာတွင်

“မယာတေး ပုဟာအလောင် ဝမ်ဟိလေက်” (ဂန္ထကုဋီအနောက်နံရံ၊ မဟာဇနက ဇာတ်မင်္ဂလာ၊ အတန်း ၁၁ - က)

“ မင်သမိ သိဝိလိ တေး အမတျာနှစ်တ္ထိအံ စီလိုဝ်ရကာ (ယင်းအတန်း-၆)

“ပုရှာလောကံ တေး မင်မူအပ်ဟု ရယျေအံ” (ယင်း)

“အစာပယ်အံသောရှောင်တေး သကြာမင်စကြာနှင့်ခြံအံ”(ဂန္ထကုဋီအနောက်နံရံ၊ စန္ဒကုမာ ဇာတ်မင်္ဂလာ၊ အတန်း ၁၁ - က)

“မင်ကိုဝ် လေး သတ်လိုအံ” (ယင်း)

“ပုံနား ကေဝတ်” (အာရုံခံအနောက်နံရံ၊ မဟော်သမာဇာတ်မင်္ဂလာ၊ အတန်း- ၅)

“ပုံနား ခံတွင်ခီယံရယ်” (ယင်း)

“နှားလာ သာဖွား စိသောသိအံ” (ယင်း အတန်း -၂)

“ရွှောက်တောင် ရွှောက်ကြာ ၆ သွား လိယံလျှင်တာ”(အာရုံခံအရှေ့နံရံ၊ ဝေဿန္တရာဇာတ်ဝင်စာ၊ အတန်း-၄)

“ပုံနား----မည်သောရွား” (ယင်းအတန်း - ၃)

“သကြာရွား၊ နာဂါရွား၊ ကလုန်ရွား” (အာရုံခံအနောက်နံရံ ဝိဓုရဇာတ်မင်္ဂလာ အတန်း ၁၂-ခ)

စသည်ဖြင့် - အသုံးများ တွင်ကျယ်စွာ အသုံးပြုနေပြီဖြစ်သည်။ သရတိုင်းအတွက် အမြင့် သက်သံပြသင်္ကေတအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်ခြင်းမရှိသေးဘဲ ‘အာ’သရနှင့် ‘အေ’ သရ၏ အမြင့် သက်သံပြအဖြစ် အသုံးပြုမှုများသည်ကို တွေ့ရသည်။

၃။ စာလုံးပေါင်းဟန်

စာလုံးပေါင်းဟန်ဆိုသည်မှာ ‘ဗျည်း၊ သရ၊ အသတ် စသည်တို့ဖြင့် ပေါင်းစပ်သည်’ဟု မြန်မာအဘိဓာန်တွင် ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။ ထိုသို့ ဗျည်း၊ သရ၊ အသတ် စသည်တို့ကို ပေါင်းစပ် ဟန်သည် ဘာသာစကားတစ်ခုနှင့် တစ်ခုကွဲပြားတတ်ပါသည်။ သို့သော် ပျူဘာသာစကားရှိ စာလုံးပေါင်းဟန်အချို့သည် ရှေးဟောင်းမြန်မာစကားနှင့် တူညီနီးစပ်မှု အတန်အသင့် ရှိနေပါ သည်။ အထူးသဖြင့် ‘ဟ’ အက္ခရာဆင့်ရေးပုံ၌ ပျူနှင့်မြန်မာ နီးစပ်နေပါသည်။ ပျူဘာသာ စကား၌ ‘ဟ’ အက္ခရာကို အခြားဗျည်းအက္ခရာတစ်ခုခုနှင့် ဆင့်ရေးသည့်အခါ အက္ခရာ၏အောက်၌ ဆင့်သည်ကများသော်လည်း ရံဖန်ရံခါ၌ အက္ခရာ၏ အပေါ်မှ ဆင့်ရေးပုံက တွေ့ရတတ်ပါသည်။ ဘုရားကို ရည်ညွှန်းသော ဝေါဟာရ တစ်ခုဖြစ်သည့် ‘တြ’သည် ပူဇာရဟ မှ ဆင်းသက်လာသော ပါဠိပုဒ်သက်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ပူဇာရဟ မှ ပူရဟ ထိုမှတစ်ဆင့် ‘ပူ’ ကျေပြီး ‘ရဟ’ ကို ဆင့်ရေးရာတွင် ‘ဟ’ ဟု မရေး ဘဲ ‘ဟီ’ ဟု ‘ဟ’ကို အပေါ်မှ ဆင့်၍ ရေးရာမှ ‘တြ’ ဖြစ်လာသည်ဟု ဆရာကြီး ဦးချမ်းမြ က ယူဆထားပါသည်။^၁ ရှေးဟောင်းမြန်မာကျောက်စာများ ဖြစ်သော ပေါ်တော်မူဘုရား ကျောက်စာတွင်

‘အလှူ’ ကို ‘အလ္လူ’ (ကရ - ၅)
‘ဆရာလှေ’ ကို ‘ဆယဟ္လိယံ’ (ကရ - ၁၂)

နဘဲတောဘုရားကျောက်စာတွင်
‘ပုဟီ’ ကို ‘ပုဟြာ’ (ကရ - ၁) နှင့် (ကရ - ၃)

တောင်ခစည်သဘင်ကျောက်စာတွင်
‘နွား ၁၀ ယုဉ်း’ ကို ‘နွာ ၁၀ ဟျန်’ (ကရ - ၅၆)

ဟု ‘ဟ’ အက္ခရာကို အခြားအက္ခရာများ၏ အပေါ်မှ ဆင့်ရေးဟန်ကို တွေ့ရသည်။ ဤအကိုး အထောက်များအရ စာလုံးပေါင်းဟန်၌ ပျူနှင့်မြန်မာတူညီသော စာလုံးပေါင်းပုံများရှိကြောင်း သိနိုင်သည်။

၄။ စကားအသုံးအနှုန်း

ပျူဘာသာစကားသည် မြန်မာဘာသာစကားကဲ့သို့ပင် တိဗက်မြန်မာအနွယ်ဝင် ဘာသာစကား ဖြစ်ပြီး ပျူဘာသာစကားရှိ အချို့သော စကားအသုံးအနှုန်းများသည် မြန်မာဘာသာစကားနှင့်

^၁ မြစေတီပျူကျောက်စာ

တူညီနီးစပ်မှု ရှိပါသည်။ မျိုးရိုးတူဘာသာစကားများဖြစ်၍ ရင်းမြစ်စကားလုံးအချို့ တူညီ နေဟန် ရှိပါသည်။

ရာဇကုမာရ်ပျူကျောက်စာတွင် တွေ့ရသော ‘ယံတိပြီး’ သည် မြန်မာဘာသာစကားရှိ ‘ယင်းတိုင်းပြည်’နှင့် ထပ်တူနီးပါးတူညီပြီး အသံထွက်သာ ကွဲပြားပါသည်။ ဤဝေါဟာရကို ရာဇကုမာရ်ကျောက်စာ မြန်မာမျက်နှာတွင် ‘ပြည်’ဟုသာ သုံးနှုန်းထားပါသည်။

ထိုကဲ့သို့ ပျူနှင့်မြန်မာတူညီနီးစပ်သော စကားအသုံးအနှုန်းအချို့ကို ရာဇကုမာရ် ပျူကျောက်စာတွင်သာမက အခြားသော ပျူကျောက်စာများတွင်လည်း တွေ့ရပါသည်။

စဉ်	ပျူစကားလုံး	ပျူကျောက်စာ ရာဇကုမာရ်	မြန်မာ စကားလုံး	မြန်မာကျောက်စာ ရာဇကုမာရ်	အဓိပ္ပာယ်
၁။	မယး	။	မယာ	။	မယား
၂။	သး	။	သာ	။	သား
၃။	ရေား	။	ရွောဟ်	။	ရွာ
၄။	ဖိး	။	ပြီး	။	ပြီး
၅။	ကျေးဇြေး	။	ကျေညော	။	ကျေးဇူး
၆။	တံ	။	တစ်	။	တစ်
၇။	ပျှ	။	ပျှအ်	နဘဲတောဘုရား	ပြု
၈။	နွး	ဟန်လင်းကြီးမြို့ဟောင်း တောင်ဘက်ကုန်း	နွာ	တောင်ခစည်သဘင်	နွား

အထက်ပါအထောက်အထားများသည် ပျူကျောက်စာ၊ မြန်မာကျောက်စာတို့တွင် တွေ့ရ သောခိုင်မာသည့် အထောက်အထားများဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

အလေ့လာခံ ပုဂံခေတ်ဦး မြန်မာကျောက်စာတို့တွင် မတွေ့ရသော်လည်း မြန်မာစကား တွင် အသုံးပြုနေသော စကားလုံးများနှင့် နီးစပ်တူညီသည့် စကားအသုံးအချို့ကို ပျူဘာသာ စကားတွင် တွေ့ရသည်။ ၎င်းတို့မှာ

- ဗ္ဗံဆိ - ညှဉ်းဆဲ
- တး - တား (တားမြစ်သည့်အနက်ရ)
- ဗူး - ဘူး (အငြင်းစကား)

- ယံန - ယင်းနည်း၊ ဤသို့
- မပံးဆေဆေား - မပေးစေသော
- မြနေ - မြလူ (လူစိမ်း၊ သူစိမ်း)
- ဒံဗး - ထံပါး

စသည်တို့ ဖြစ်သည်။

ပျူဘာသာစကားမှ အနက်ပြန်၍ မွေးစားသုံးထားသည်ဟု ယူဆရသော စကားလုံးများကို လည်း တွေ့ရသည်။ ပျူဘာသာစကားတွင် ‘ဥမိ’ သည် ‘အမည်’ဟု အနက်ရပြီး ‘ဗိးသိ’သည် ‘ဖြစ်သည်’ဟု အနက်ရပါသည်။ ယင်းဝေါဟာရနှစ်ခုကို ‘ဥမိဗိးသိ’ (အမည်ဖြစ်သည်၊ မည်သော)ဟု လည်းကောင်း၊ ‘ဗိးသိဥမိ’ (ဖြစ်သည်အမည်၊ မည်၏)ဟု လည်းကောင်း တွဲသုံးလေ့ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဤအသုံးအနှုန်းအတိုင်း မြန်မာကျောက်စာ များတွင် သုံးလေ့ရှိသည်ကို ပုဂံခေတ်ဦးကျောက်စာများ၌ လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

ရာဇကုမာရ်ကျောက်စာတွင်

- “ဤယံ အရိမဒ္ဒနပူရ် မည်သု ပြည်နိုက်အာ” (ကရ ၃-၄)
- “ဂြိုတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇ် မည်သု မင်္ဂလ္လင်္ဂဇာန်” (ကရ ၄-၅)
- “တြိလောကဝဋ်သကာဒေဝီ မည်ဇာန်” (ကရ ၆-၇)
- “ထိဝံပါယ်မယာသာ တမုလေဟ် ရာဇကုမာရ် မည်ဇာန်” (ကရ ၇-၈)
- “ရာဇကုမာရ် မည်သော အာ မင်ပိယ်တုံဇာန်” (ကရ ၁၂-၁၃)

စသည်ဖြင့် တွေ့ရသကဲ့သို့

မနုဟာဘုရားကျောက်စာတွင်

- “ဇဏိ မည်သော သာ၏အရေ” (ကရ-၂)
- “မနုဟော မည်သော သုထုံမင်ကြီသို” (ကရ - ၄)

ဟု တွေ့ရပါသည်။

ဘာသာပြန်ထားသည်မှအပ သုံးနှုန်းပုံချင်းတူညီနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ မျက်မှောက် ခေတ်နှင့် မတူသော အသုံးထူးမျိုးဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

၅။ ဝါကျအထားအသို

ရာဇကုမာရ်ကျောက်စာ ပျူနှင့်မြန်မာမျက်နှာအရေးအသားတို့ကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာကြည့်ရာ ပျူဘာသာစကားနှင့်မြန်မာဘာသာစကားသည် ဝါကျအထားအသိုချင်း နီးစပ်သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

ပျူမျက်နှာ၌

“သြီတြိဘုဝနဒိတမရာဇ ဥမိ ဗိးသိ” (သီရိတြိဘုဝနဒိတုမရာဇ အမည် ဖြစ်သည်)

ဟု ရေးထိုးထားသည်ကို မြန်မာမျက်နှာ၌

“ဂြီတြိဘုဝနဒိတုမရာဇ မည်သု မင်္ဂလ္လဇအိ”

(ဂြီတြိဘုဝနဒိတုမရာဇ မည်သုမင်း ဖြစ်၏)

ဟု ရေးထိုးထားသည်။ ‘မင်းဖြစ်၏’ဟူသော ကြိယာပုဒ် ပျူမျက်နှာ၌ မပါသည်မှအပ ပျူနှင့် မြန်မာဝါကျအထားအသို တူညီပါသည်။ ပျူက ကြိယာပုဒ်ကို မြှုပ်ထားခြင်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

အလားတူ ပျူမျက်နှာ၌

“ဥဒေါဒမံး ဥဝေါးမယး တြိဋ္ဌောဂဝဒသဂဒေဝိဗိးသိ ဥမိ”

(ထိုမင်း၏မိဖုရားတြိလောကဝဋ်သကာဒေဝီ ဖြစ်သည်အမည်)

ဟု ရေးထိုးထားသည်ကို မြန်မာမျက်နှာ၌

“ထိုဝ်မင်ဇအိ ဟယ်မယာတစ်ယောက်သုကာ တြိလောကဝဋ်သကာဒေဝီ မည်၏”

(ထိုမင်း၏ ပယ်မယားတစ်ယောက်သုကာ တြိလောကဝဋ်သကာဒေဝီ မည်၏)

ဟု ရေးထိုးထားသည်။ ဤဝါကျတွင်လည်း မြန်မာမျက်နှာ၌ စကားအဆက်အစပ်ပြေပြစ်စေရန် ထည့်ဟန်တူသော (တစ်ယောက်သုကာ) ပါသည်ကလွဲ၍ ဝါကျအထားအသိုချင်း နီးစပ် တူညီနေပါသည်။ ထိုသို့ ဝါကျအထားအသိုချင်းနီးစပ်တူညီသော ဝါကျများကို ရာဇကုမာရ် ကျောက်စာ၌ များစွာတွေ့ရသည်။

ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

ပုဂံခေတ်ဦးမြန်မာကျောက်စာများတွင် တွေ့ရသော ပျူဆန်သော ရေးဟန်များကို စိစစ် ကြည့်လျှင် မြန်မာစာအရေးအသားစနစ် စတင်တီထွင်ချိန်တွင် စာအရေးအသား ခိုင်ခိုင် မာမာရှိနှင့်ပြီးဖြစ်သော ပျူတို့ထံမှ အတန်အသင့်နည်းယူခဲ့ကြဟန် တူသည်။ ပျူနှင့် မြန်မာ သည် တိဗက်မြန်မာ အနွယ်ဝင်မျိုးရိုးတူ ဘာသာစကားများဖြစ်သည့်အပြင် စကားသံကို

အခြေပြုသော စာအရေးအသားစနစ်ဖြစ်သည်ချင်း၊ တက်ကျသံဘာသာစကားဖြစ်သည်ချင်းလည်း တူပါသည်။ ထို့ကြောင့် တက်ကျသံဘာသာဝင်သော စာအရေးအသားစနစ်အတွက် ပျူသည် မြန်မာတို့၏ ရှေ့ဆောင် လမ်းပြ ဖြစ်ခဲ့ပေမည်။ သို့သော် ရှေးမြန်မာတို့သည် ပျူတို့ထံမှ နည်းယူခြင်းသာ ပြု၍ ပုံတူကူးခြင်း မပြုခဲ့ပေ။ ထို့ကြောင့် အနိမ့်သက်သံအတွက် ပျူတို့ကဲ့သို့ ‘-’ မသုံးဘဲ ‘အ-မြစ်’ကို သုံးခဲ့သည်။ အမြင့်သက်သံအတွက် ပျူတို့သုံးသော ‘-း’ ကို အနည်းငယ်သာ သးပြီး ‘-း’ စား ‘-ဟ်’ကို ပို၍အသုံးပြုခဲ့သည်။ အနိမ့်သက်သံပါသည့်နေရာတိုင်း၌ ‘အ-မြစ်’ကို အသုံးပြုနိုင်ခြင်းမရှိသကဲ့သို့ အမြင့်သက်သံပါသည့် နေရာတိုင်း ‘-း’၊ ‘-ဟ်’တို့ကို အသုံးပြုနိုင်ခြင်း မရှိသေးပေ။ တက်ကျသံဘာသာစကား၏ သဘာဝနှင့် ကိုက်ညီအောင် တက်ကျသံသင်္ကေတအသုံးပြုနိုင်ရန် အားထုတ်နေဆဲဖြစ်သောကြောင့်ဟု ယူဆရပါသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ မျက်မှောက်ခေတ်မြန်မာဘာသာစကား၌ တက်ကျသံသင်္ကေတများ စနစ်တကျ အသုံးပြုလာနိုင်ရန် များစွာအထောက်အပံ့ဖြစ်စေခဲ့ပါသည်။

အလားတူ ပျူတို့၏ စာလုံးပေါင်းဟန်၊ စကားသုံးဟန်နှင့် ဝါကျဖွဲ့ဟန်တို့ကိုလည်း မြန်မာတို့က အတန်အသင့်နည်းမှီခဲ့ကြမည်ဟု မှန်းဆရပါသည်။ ရှေးမြန်မာကျောက်စာများတွင် တွေ့ရသော စာလုံးဆင့်ရေးသော စာလုံးပေါင်းဟန်မျိုး၊ ‘ဟ’ကို အက္ခရာ၏အပေါ်မှာ ဆင့်ရေးသော စာလုံးပေါင်းဟန်မျိုးသည် ပျူဆန်သော ဟန်များဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ဝေါဟာရ စကားလုံးများတွင်လည်းကောင်း၊ ဝါကျဖွဲ့ထူးများတွင်လည်းကောင်း၊ ပျူနှင့်နီးစပ်မှု၊ တူညီမှု ရှိနေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

အထက်ပါအချက်များအရ မြန်မာစာအရေးအသားတီထွင်ရာတွင် အေဒီ ၄ ရာစုခန့် ကပင် စာအရေးအသားအခိုင်အမာရှိနေပြီးဖြစ်သော ပျူစာအရေးအသားကိုလည်း အတန်အသင့် နည်းမှီခဲ့ကြသည်မှာ ထင်ရှားသည်။ အထူးသဖြင့် မြန်မာမြေပေါ်တွင် မြန်မာတို့ထက် ရှေးနှစ်ပေါင်းများစွာကပင် စတင်အခြေချနေထိုင်ခဲ့ကြသော စာအရေးအသားအခိုင်အမာ ရှိနေပြီဖြစ်သော ပျူနှင့်မွန်တို့ထံမှ နည်းယူခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့ နည်းယူကြရာတွင် ဘာသာ စကားမျိုးရိုးချင်းလည်း တူ၍ ဘာသာစကားသဘာဝချင်းလည်း ပိုမိုနီးစပ်သော ပျူတို့ ထံမှ ပို၍နည်းယူခဲ့ကြမည်ဟု ယူဆရပါသည်။ ထိုယူဆချက်ကို ရှေးဦးမြန်မာ ကျောက်စာများတွင် တွေ့ရှိရသော ပျူဆန်သော ရေးဟန်များက အခိုင်အမာသက်သေပြလျက်ရှိပါသည်။

နိဂုံး

ပုဂံခေတ်ဦး မြန်မာကျောက်စာများတွင် တွေ့ရသော ပျူဆန်သော ရေးဟန်များကို ဖော်ထုတ်ပြထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ပျူနှင့်မြန်မာတို့၏ ဆက်နွယ်မှုကို သိရှိနိုင်ရန် တစ်စိတ် တစ်ဒေသအားဖြင့် အားထုတ်ကြိုးပမ်းထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ပျူဘာသာစကား၏ သဘာဝနှင့် မြန်မာဘာသာစကား၏ သဘာဝတို့ကို ဆက်လက်လေ့လာသုတေသနပြုသွားပါမည်။

ကမးကးစာရင်း

မြန်မာဘာသာ

ကျော်ငြိမ်း၊ ဦး။ (၁၉၉၂)။ ပုဂံမြို့ဟောင်းမြင်းကပါဂူပြောက်ကြီးဘုရား။ ရန်ကုန်၊ ရှေးဟောင်း
သုတေသနဦးစီးဌာန။

ကျော်ဦးလွင်၊ ဦး။ (၂၀၁၇)။ အစောဆုံးမြန်မာကျောက်စာများ။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ မန်မာစာ
ဌာန (၇၅)နှစ်ပြည့် စိန်ရတုအထိမ်းအမှတ်သုတေသနစာတမ်း။

ခင်အေး၊ ဦး။ (၁၉၇၃)။ စာအရေးအသား၏သဘောလက္ခဏာများနှင့် မြန်မာစာ အရေးအသား
စနစ်။ တက္ကသိုလ်ပညာပဒေသာစာစောင်အတွဲ (၈)၊ အပိုင်း ၄၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်
များဗဟိုပုံနှိပ်တိုက်။

ချမ်းမြ၊ ဦး (မြန်မာစာပါမောက္ခ)။ (၁၉၇၁)။ မြစေတီပျူကျောက်စာမှ ဝေါဟာရစာလုံးများ
လေ့လာချက်စာတမ်း။ ရန်ကုန်၊ ဘာသာစာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုပညာရပ်ဆိုင်ရာ
သုတေသနအဖွဲ့၊ ဥက္ကဋ္ဌမန်ခွန်း။

စောလူ။ (၁၉၉၆)။ ပုဂံခေတ်မြန်မာစာသုံးတွဲ။ ရန်ကုန်၊ စာပေဗိမာန်။

စန်းငွေ၊ ဦး (ဒဂုန်-)။ (၁၉၇၄)။ သဒ္ဒါအမြင်စာအမြင်။ ရန်ကုန်၊ စာပေဗိမာန်။

တင်လွင်၊ ဦး။ (၁၉၆၆)။ ရာဇကုမာရ်ကျောက်စာနိဒါန်း။ တက္ကသိုလ်ပညာပဒေသာစာစောင်
အတွဲ ၁၊ အပိုင်း ၁။ ရန်ကုန်၊ တက္ကသိုလ်များဗဟိုစာကြည့်တိုက်။

ထွန်းရွှေ၊ ဦး (ကဗျာစွယ်စုံ)။ (၁၉၇၁)။ အခြေပြုမြန်မာသဒ္ဒါနှင့်အသုံးအနှုန်း။ ရန်ကုန်၊
ယဉ်ကျေးမှုစာပေ။

နိုင်ပန်းလှ၊ ဒေါက်တာ (ပါမောက္ခ)။ (၁၉၉၇)။ မြစေတီမွန်ကျောက်စာမွန်မြန်မာ။ ရန်ကုန်၊
မိုးကြည်စာပေ။

ဖေမောင်တင်၊ ဦး။ (၁၉၅၈)။ ဘာသာလောကကျမ်း။ ရန်ကုန်၊ စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ်တိုက်။

ဖေမောင်တင်နှင့် ဂအိပ်လှစ်။ (၁၉၂၈)။ ပုဂံကျောက်စာညွှန်ပေါင်း။ ရန်ကုန်၊ ဗြိတိသျှဘားမား
ပုံနှိပ်တိုက်။

မြ၊ ဦးနှင့်အများ။ (၁၉၆၁)။ မြန်မာအစပုဂံက (၁)။ ပုဂံရက်သတ္တပတ်ဟောပြောချက်များ။
ရန်ကုန်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရပုံနှိပ်ရေးနှင့် စာရေးကိရိယာဌာန။

မြ၊ ဦး။ (၁၉၆၁)။ ရှေးဟောင်းမြန်မာအက္ခရာစာတမ်း။ ရန်ကုန်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာ
နိုင်ငံတော်အစိုးရပုံနှိပ်ရေးနှင့် စာရေးကိရိယာဌာန။

မြစေတီကျောက်စာလေးဘာသာ။ (၁၉၆၀)။ ရန်ကုန်၊ နိုင်ငံတော်ပြတိုက်ယဉ်ကျေးမှုဗိမာန်။

မြန်မာအဘိဓာန်။ (၁၉၉၁)။ ရန်ကုန်၊ မြန်မာစာအဖွဲ့။

ရှေးဟောင်းမြန်မာကျောက်စာများ၊ ပထမတွဲ။ (၁၉၇၂)။ ရန်ကုန်၊ ရှေးဟောင်းသုတေသန
ဦးစီးဌာန။

လှသမိန်။ (၁၉၆၈)။ *ပုဂံခေတ်မြင်ကွင်းကျယ်*။ ရန်ကုန်၊ ထွန်းထွန်းမြန်မာစာမြင့်တင်ရေးဌာန။
သာမြတ်၊ ဦး (သီရိပျံချီ)။ (၁၉၅၆)။ *မွန်မြန်မာအက္ခရာသမိုင်း*။ (ထုတ်ဝေရာဌာနမပါ)
မောင်စီးဝင်းမူပိုင်ထုတ်ဝေသည်။

သာမြတ်၊ ဦး (သီရိပျံချီ)။ (၁၉၅၈)။ *မြစေတီပျူကျောက်စာ*။ ရန်ကုန်၊ ဒီမိုကရေစီစာအုပ်
ထုတ်ဝေရေးကုမ္ပဏီ။

သာမြတ်၊ ဦး (သီရိပျံချီ)။ (၁၉၆၃)။ *ပျူဖတ်စာ*။ ရန်ကုန်၊ နေရှင်နယ်ပုံနှိပ်တိုက်။
အောင်မြင့်ဦး။ (၁၉၉၈)။ *ပုဂံခေတ်ဝစ္စပေါက်*။ မြန်မာစာသုတေသနဂဏနယ် အတွဲ ၃၊ အမှတ်
၁။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ မြန်မာစာဌာန။

အောင်မြင့်ဦး။ (၁၉၉၈)။ *ပုဂံခေတ်အမြစ်*။ မြန်မာစာသုတေသနဂဏနယ် အတွဲ ၃၊ အမှတ် ၁။
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ မြန်မာစာဌာန။

အင်္ဂလိပ်ဘာသာ

Luce, G. H. (1973). "The Ancient Pyu", *Journal of the Burma Research Society*, Vol 27.
Pt 3, Pp - 239 - 253.

ပဂခေတ်ဦးမြန်မာကျောက်စာများမှ ပျူဆန်သောရေးဟန်များ

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
စာတမ်းအကျဉ်း		
နိဒါန်း		
၁။	ပျူဘာသာစကား၏သဘောလက္ခဏာများ	၃
၂။	အသံနေအသံထား	၄
	၂၊ ၁။ ဗျည်းနှင့်ပတ်သက်သော အသံအနေအထားတူညီနီးစပ်မှု	၄
	၂၊ ၂။ သရသံနှင့်ပတ်သက်သော အသံအနေအထားတူညီနီးစပ်မှု	၅
	၂၊ ၃။ တက်ကျသံပြသကေတနှင့်ပတ်သက်သော တူညီနီးစပ်မှု	၆
၃။	စာလုံးပေါင်းဟန်	၁၀
၄။	စကားအသုံးအနှုန်း	၁၀
၅။	ဝါကျအထားအသို	၁၃
ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်		
နိဂုံး		
ကျမ်းကိုးစာရင်း		

“ပျူခေတ်နှင့်ပုဂံခေတ် အကူးအပြောင်းကာလ
ရေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ သမိုင်းကွင်းဆက်များ
ရှာဖွေဖော်ထုတ်ထိန်းသိမ်းနိုင်ရေးအတွက်
အထောက်အကူပြု စာတမ်းဖတ်ပွဲ”

ပုဂံခေတ်ဦးမြန်မာကျောက်စာများမှ ပျူဆန်သောရေးဟန်များ

စာတမ်းတင်သွင်းသူ

ဒေါက်တာခင်မာဆွေ

တွဲဖက်ပါမောက္ခ

မြန်မာစာဌာန

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်

၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ မတ်လ (၈) ရက်

